

Президія НАН України розглянула

Перед початком чергового засідання 17 травня 2017 року академік НАН України Б.Є.Патон вручив дипломи лауреатів премій академій наук України, Білорусі і Молдови за виконання науково-дослідницької роботи «Інноваційні системи термотрансформації для утилізації вторинних і альтернативних джерел енергії» співробітникам Інституту проблем машинобудування ім.А.М.Підгорного НАН України кандидату технічних наук В.О.Тарасовій та доктору технічних наук Д.Х.Харлампіді.

***

Далі члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь директора Інституту фізики плазми Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» члена-кореспондента НАН України І.Є.Гаркуші «Про міжнародну співпрацю в галузі керованого термоядерного синтезу в рамках дослідницьких програм ЄВРАТОМ».

У виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Загороднього, проректора з науково-педагогічної роботи Харківського національного університету ім.В.Н.Каразіна академіка НАН України М.О.Азаренкова, директора Інституту ядерних досліджень НАН України члена-кореспондента НАН України В.І.Слісенка, академіка-секретаря Відділення ядерної фізики та енергетики НАН України академіка НАН України М.Ф.Шульги було зауважено, що у доповіді розглянуто сучасні проблеми фізики плазми та керованого термоядерного синтезу і відзначено участь українських фахівців у відповідній дослідницькій програмі ЄВРАТОМ.

Наголошувалося, що беззаперечним пріоритетом у сфері розвитку перспективної енергетики є керований термоядерний синтез, який в змозі забезпечити людство практично невичерпним джерелом енергії. Цим питанням займається міжнародний консорціум зі створення дослідницького реактора ІТЕР, який уже споруджується у Франції.

Установи Академії мають певні здобутки, кадровий потенціал і матеріально-технічну базу для досліджень з керованого термоядерного синтезу. У країні створено низку термоядерних, технологічних та дослідницьких установок, що дозволяє брати участь у найсучасніших дослідженнях з вивчення термоядерних систем, діагностики плазми, а також створення матеріалів для ядерної і термоядерної енергетики.

Було повідомлено, що Україна у вересні 2016 року ратифікувала Угоду з Європейським співтовариством з атомної енергії про наукову і технологічну співпрацю й стала асоційованим членом у Програмі наукових досліджень та навчання ЄВРАТОМ. Тому установам НАН України треба сконцентрувати свої зусилля на активній участі у цій Програмі.

Водночас, як було зазначено, організація вітчизняних наукових досліджень у галузі керованого термоядерного синтезу, зважаючи на нові перспективи міжнародного співробітництва, вимагає повноцінного фінансового забезпечення для реалізації скоординованої програми розвитку досліджень високотемпературної плазми як основи енергетики майбутнього.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

***

Потім учасники засідання заслухали та обговорили доповідь провідного наукового співробітника Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України доктора біологічних наук М.П.Петрушко «Сучасний стан проблеми кріоконсервування репродуктивних клітин та ембріонів людини».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, завідувач кафедри лабораторної діагностики біологічних систем Національного університету «Києво-Могилянська академія» доктор медичних наук Н.М.Білько, президент Української спілки ембріологів В.М.Зінченко, директор Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України академік НАН України А.М.Гольцев, академік-секретар Відділення загальної біології НАН України, директор Інституту фізіології рослин і генетики НАН України академік НАН України В.В.Моргун, член Президії НАН України, почесний директор Інституту фізичної хімії ім.Л.В.Писаржевського НАН України академік НАН України В.Д.Походенко, академік-секретар Відділення фізики і астрономії НАН України академік НАН України В.М.Локтев, академік-секретар Відділення біохімії, фізіології та молекулярної біології НАН України, директор Інституту біохімії ім.О.В.Палладіна НАН України академік НАН України С.В.Комісаренко.

Президія НАН України засвідчила, що у доповіді порушено важливі проблеми кріоконсервування репродуктивних клітин та тканин.

Відзначалося, що кріоконсервування гамет та ембріонів є необхідним етапом допоміжних репродуктивних технологій, які останнім часом стрімко розвиваються і дозволяють науковцям використовувати у своїх дослідженнях клітини та тканини, які раніше вивчати було неможливо.

Отримані дані є результатом багаторічних експериментальних робіт, що значною мірою стали можливими завдяки активній співпраці науковців Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України та установ системи охорони здоров'я, які використовують у своїй роботі допоміжні репродуктивні технології.

Важливе значення, як підкреслювалося, мають дослідження чутливості цих клітин та тканин до дії факторів кріоконсервування при вікових змінах, розвитку хвороб репродуктивної системи та особливо у осіб, які працюють у шкідливих умовах. Все це визначає необхідність розроблення окремих технологій кріоконсервування та низькотемпературного збереження репродуктивного матеріалу, а також створення в Україні спеціалізованого банку репродуктивних клітин людей, що віднесені до груп ризику.

Було прийнято проект постанови з цього питання.

***

Крім того, Президія НАН України розглянула результати атестації молодих учених – стипендіатів Президента України та конкурсу на здобуття стипендій Президента України для молодих учених; підбила підсумки конкурсу установ НАН України за досягнення кращих показників у винахідницькій роботі, створенні, охороні та використанні об'єктів інтелектуальної власності та за звання «Винахідник року Національної академії наук України» в 2016 році; прийняла рішення перейменувати Державну установу «Центр проблем наукового забезпечення розвитку регіонів Національної академії наук України» на Державну установу «Центр оцінювання діяльності наукових установ та наукового забезпечення розвитку регіонів України НАН України» і створити в її структурі на правах наукового відділу Офіс оцінювання діяльності наукових установ НАН України; затвердила Положення про радника Президії НАН України, радника при дирекції наукової установи НАН України, почесного директора наукової установи НАН України; погодила зміни до постанови Президії НАН України від 26.09.2012 № 189 «Про затвердження та впровадження Типової інструкції з діловодства в установах, організаціях, на підприємствах Національної академії наук України»; представила до нагородження відзнаками Верховної Ради України працівників Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України та Почесною грамотою Верховної Ради України члена-кореспондента НАН України С.Я.Єрмоленко; ухвалила Положення про наглядову раду при Національному науково-природничому музеї НАН України та її персональний склад; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України